

รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน
ของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง
**THE MODEL OF ENVIRONMENTAL DEVELOPMENT TO ENHANCE
RESEARCH QUALITATIVE CLASSROOM ACTION RESEARCH OF
TEACHERS IN THE EDUCATIONAL EXTENSION SCHOOLS UNDER
THE OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
IN THE LOWER NORTHERN PROVINCE AREA**

วนิดา จันทรมณี^{1*} สุขแก้ว คำสอน¹ และธีรยุทธ ภูเข²
Wanida Chantaramanee^{1*}, Sukkaew Khamson¹, and Thirayut Phukhao²

¹Faculty of Graduate Studies, Pibulsongkram Rajabhat University

²Uthathani Primary Educational Service Area Office2

*correspondent author e-mail: Keerada_69@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหา 2) เพื่อพัฒนา
รูปแบบ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบ และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อม
เพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยทำการวิจัยกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 276 โรงเรียน ผู้ให้
ข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน รวมจำนวน 552 คน ใช้เครื่องมือในการวิจัยจำนวน 6 ฉบับ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และวิเคราะห์เนื้อหา
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้รูปแบบการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพ
การวิจัยในชั้นเรียนของครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 องค์ประกอบ
ได้แก่ มุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย วัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัดและเป้าหมายที่ชัดเจน 2) รูปแบบการพัฒนา
สภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีลักษณะเชิงภาษา จำนวน 5 ส่วน ได้แก่
ส่วนนำตัวระบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขหรือข้อจำกัด โดยรูปแบบการพัฒนา
สภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีประสิทธิภาพในระดับมาก 3) การทดลองใช้
รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูพบว่า คุณภาพการวิจัยใน
ชั้นเรียนหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูสูงกว่า
ก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ 0.01 4) การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยใน
ชั้นเรียนของครูพบว่า รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมี
ประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิผลที่ส่งผลให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพ

การวิจัยในชั้นเรียนบรรลุปเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อม คุณภาพการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

This research and development aims to study the condition and problems 2) to develop the model 3) to try out the model and 4) to evaluate the model of the environmental development for enhancing qualitative classroom action research of teachers. The research targets were extension schools under the Office of the Basic Education Commission in the lower northern Province area. The samples were 552 people who are administrators and teachers from 276 schools. The research instrument was 6 copies and analyzed by using mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis to find the efficiency and effectiveness of the model. The findings were as follows: 1) The environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers was at a high level; however, the problems of the research were at a high level in three components as follows: research emphasis, distinctive culture and clear goals that serve a coordinating function. 2) The environmental development model to enhance research qualitative classroom action research of teachers found that there were five language characteristics as follows: introduction, system, application of the model, evaluation and condition or limit. The model of the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers was highly efficient. 3) The trial out found that the quality of classroom action research after using the environmental development model to enhance research qualitative classroom action research of teachers was higher than before using the model with significantly different at 0.01 level 4) The evaluations of the model use of the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers were as follows: the evaluate the model was the highest efficient and effectiveness resulting to the environmental development to enhance research qualitative classroom action research was met with the 3 setting indicators which were input, process, and outcome.

Keywords: model of environmental development, quality of research, classroom action research

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยรวมถึงประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกได้ก้าวเข้าสู่กระแสใหม่ของการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ Ministry of Education (2009) ได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) กำหนดกรอบแนวทางปฏิรูปการศึกษาและ

ผู้เรียนไว้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ที่มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า และ 3) พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ อย่างไรก็ตามแม้วิชาชีพครูจะเป็นวิชาชีพชั้นสูงแต่ผู้ประกอบการวิชาชีพครูยังคงมีปัญหาในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนมีงานวิจัยระหว่างปี 2550-2554 ที่พบว่าปัญหาการปฏิบัติวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก (Buasang, 2007; Kumpaipun, 2007; Sarasaen, 2011; Pronsuwan, 2013)

จากปัญหาดังกล่าวมีผู้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพการวิจัย 12 องค์ประกอบ ได้แก่ เป้าหมายที่ชัดเจน มุ่งเน้นการสร้างงานวิจัยวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัดบรรยากาศเชิงบวกของกลุ่ม การบริหารแบบมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจขององค์กร การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรและบุคลากรด้านการวิจัย อายุ ขนาด และความหลากหลายของกลุ่มวิจัย การให้รางวัลอย่างเหมาะสมการสรรหาและการส่งเสริมสมาชิก และภาวะผู้นำทางการวิจัย (Carole & Mack, 1992)

ดังนั้น เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมในการกระตุ้นให้เกิดการวิจัย และธำรงรักษาสภาพที่สามารถผลิตงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ การวิจัยนี้จึงได้จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 จังหวัด จำนวน 276 โรงเรียน และกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอนซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มวิชาการ 1 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 552 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน ฉบับที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนมีความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.97, 0.98 ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

พัฒนารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้องค์ประกอบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้จากวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ที่มีปัญหาระดับมากขึ้นไปโดยกำหนดให้มีลักษณะเชิงภาษา จำนวน 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ตัวระบบ

การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขหรือข้อจำกัดและจัดองค์ประกอบเข้าสู่ระบบ 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีรายละเอียดนำเสนอเป็นรูปแบบพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาหรือเครื่องมือฉบับที่ 3 และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตรวจสอบคุณภาพรูปแบบ โดยใช้เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (**purposive sampling**) ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนวัดหนองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่จัดการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น มีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 14 คน โดยทดลองเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน คิดเป็นระยะเวลา 5 เดือน และทำการประเมินหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้เครื่องมือฉบับที่ 5 แบบประเมินคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีค่าความเที่ยง (**reliability**) เท่ากับ 0.98 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการวิจัยระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน โดยการทดสอบที่ (**t-test dependent**)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ดำเนินการโดยใช้วิธีการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน ซึ่งประกอบด้วยครูและบุคลากรของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 คน ทำความเข้าใจเรื่องและเกณฑ์ ตลอดถึงแนวทางในการประเมิน โดยเรื่องและเกณฑ์ที่จะประเมิน คือ เครื่องมือฉบับที่ 6 แบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียน ได้นำแบบสอบถามไปหาค่าความเที่ยงกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (**Cronbach's alpha coefficient**) ซึ่งมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.94

ผลการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีผลการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=0.65$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากจำนวน 11 องค์ประกอบ และมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง จำนวน 1 องค์ประกอบ (Table 1)

Table 1 Mean, Standard deviation, and level of environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers in the educational extension schools under the office of the basic education commission in the lower Northern province area

Components	$\bar{X}$	S.D.	Level
1. Clear goals that serve a Coordinating Function	3.91	0.63	high
2. Research Emphasis	3.65	0.73	high
3. Distinctive Culture	3.62	0.67	high
4. Positive Group Climate	3.64	0.74	high
5. Decentralized Organization	3.90	0.66	high
6. Assertive Participative Governance	3.68	0.75	high
7. Frequent Communication	3.52	0.80	high
8. Accessible Resources, Particularly human	3.62	0.80	high
9. Sufficient Size, age, and Diversity of the Research Group	3.57	0.73	high
10. Appropriate Rewards	3.32	0.93	middle
11. Concentration on Recruitment and Selection	3.54	0.78	High
12. Leadership with Research Expertise and Skill	3.68	0.77	high
Total-Mean	3.65	0.65	high

Table 2 Mean, Standard deviation, and level problems of the environmental development to enhance research qualitative classroom action research of teachers in the educational extension schools under the office of the basic education commission in the lower northern province area

Components	$\bar{X}$	S.D.	Level
1. Problems Clear goals that serve a Coordinating Function	3.53	1.01	high
2. Problem Research Emphasis	3.56	1.03	high
3. Problem Distinctive Culture	3.55	0.91	high
4. Problem Positive Group Climate	2.76	0.94	middle
5. Problem Decentralized Organization	2.75	0.84	middle
6. Problem Assertive Participative Governance	2.45	1.02	low
7. Problem Frequent Communication	2.71	0.94	middle
8. Problem Accessible Resources, Particularly human	3.01	1.03	middle
9. Problem Sufficient Size, age, and Diversity of the Research Group	2.61	0.93	middle
10. Problem Appropriate Rewards	2.91	0.91	middle
11. Problem Concentration on Recruitment and Selection	2.81	1.01	middle
12. Problem Leadership with Research Expertise and Skill	2.72	1.02	middle
Total-Mean	2.95	0.74	middle

จาก Table 2 พบว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า มีปัญหาใน

ระดับมาก จำนวน 3 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด และปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจน

ในส่วนการพัฒนาแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่ากำหนดรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูที่มีลักษณะเชิงภาษาจำนวน 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ตัวระบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่ได้บูรณาการวิธีการเชิงระบบเข้าสู่องค์ประกอบของรูปแบบอันเป็นหน่วยปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงแนวทางดำเนินการเชิงระบบ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิตขององค์ประกอบมุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย วัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัด และเป้าหมายที่ชัดเจน

Table 3 To compare the quality classroom action research of teachers before and after using the environmental development model to enhance research qualitative classroom action research

Using the model	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
before using	14	76.64	4.94	-16.317	0.000*
after using	14	92.00	3.44		

Remark * significantly different at 0.01 level

จาก Table 3 พบว่า คุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ในส่วนการประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และการประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า การใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีประสิทธิภาพที่ส่งผลให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีสาระสำคัญที่จะได้อภิปรายผลเพื่อความสมบูรณ์ของข้อค้นพบ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งพบว่ามีปัญหาในระดับมาก แต่มีปัญหในระดับมากจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัดและปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจนที่ปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนไม่มีนโยบาย แผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ขาดเป้าหมาย และการขับเคลื่อนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nawan (2007) ที่พบว่า สภาพปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนของครู ได้แก่ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่ได้เข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ผู้บริหารไม่เห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง และครูยังไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งพบว่า กำหนดรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีลักษณะเชิงภาษา จำนวน 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ตัวระบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขหรือข้อจำกัด ซึ่งมีประสิทธิภาพในระดับมาก ที่ปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวชี้วัด ลักษณะของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพของการวิจัย การวิจัยปฏิบัติการและการวิจัยในชั้นเรียน ทฤษฎีระบบและวิธีการเชิงระบบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ ซึ่งพบว่า รูปแบบเชิงภาษา (semantic model) เป็นรูปแบบไปใช้อธิบายโครงสร้างทางความคิดที่มีความยืดหยุ่นสามารถที่จะนำองค์ประกอบเข้าไปบูรณาการกับวิธีการเชิงระบบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jantharamanee (2015) ที่พบว่า รูปแบบการสร้างวัฒนธรรมวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเชิงภาษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ จำนวน 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ตัวระบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผลและเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่จัดองค์ประกอบเข้าสู่วิธีการเชิงระบบ ได้แก่ ปัจจัยกระบวนการผลิต

3. การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งพบว่า คุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่มีเป้าหมายด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนจัดให้มีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนงาน โครงการและเป้าหมายด้านการวิจัยโรงเรียนมีงานวิจัยในชั้นเรียนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งเกิดจากการปฏิบัติจริงของครูในโรงเรียนจัดให้มีการฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนคณะครูภายในโรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Janjuti (2007) ที่พบว่า ข้าราชการครูกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับดี โดยมีผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการวิจัยในชั้นเรียนหลังประชุมเชิงปฏิบัติการมากกว่าก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งพบว่า รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิผลที่บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ที่ปรากฏผลเช่นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดให้โรงเรียนมีเป้าหมายและเกณฑ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน มีเครือข่ายและครูผู้นำการวิจัยที่คอยช่วยเหลือและปลุกเร้าให้คณะครูดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน และพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson & Button (1998) ได้เสนอผลการทดลองพัฒนาครูโดยการให้ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งปรากฏว่าประสบความสำเร็จด้วยดี นับเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาวิชาชีพครู

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่ม

จังหวัดภาคเหนือตอนล่างมีการปฏิบัติในระดับมาก แต่ยังคงมีปัญหาในระดับมาก จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัญหามุ่งเน้นการสร้างงานวิจัย ปัญหาวัฒนธรรมวิจัยที่เด่นชัดและปัญหาเป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งได้นำปัญหาดังกล่าวสู่การพัฒนาารูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยกำหนดรูปแบบที่มีลักษณะเชิงภาษาที่บูรณาการวิธีการเชิงระบบ จำนวน 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำตัวระบบ การนำรูปแบบไปใช้ การประเมินผล และเงื่อนไขหรือข้อจำกัด โดยแสดงแนวทางดำเนินการ ได้แก่ ปัจจัย กระบวนการผลิต ซึ่งรูปแบบมีประสิทธิภาพในระดับมาก ทำให้การทดลองใช้รูปแบบส่งผลให้คุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 และรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีประสิทธิภาพในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิผลที่ส่งผลให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มคุณภาพการวิจัยในชั้นเรียนบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล เกิดผล ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเชิงวิชาการตรวจสอบความถูกต้องของบทความด้วยภาษาอังกฤษ จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านอาจารย์ไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- Buasang, S. (2007). **The Directions to Classroom Research Operation Improvement for Learning Development: A Case Study of Ban Huaykhrai School, the Office of Loei Educational Service Area 2**. Master of Education Program in Educational Administration, Graduate School, Loei Rajabhat University. [In Thai].
- Carole, J.B. & Mack, T.R. (1992). Characteristics of a productive research environment: literature review. **Original Contributions Articles**, 67(6), 385-393.
- Janjuti, S. (2007). **Classroom Action Research of Teachers at Kokenoi Village School under the Jurisdiction of Ubon Ratchathani Office of Educational Service Area 2**. Master of Education Program in Educational Administration, Graduate School Ubon Ratchathani Rajabhat University. [In Thai].
- Jantharamanee, K. (2015). **The Model Development in Creating a Research Culture in Primary Schools Under the Office of Basic Education Commission in the Lower Northern Area**. Master of Research and development in Education Pibulsongkram Rajabhat University. [In Thai].
- Johnson, M.J. & Button, K. (1998). Action research paves the way for continuous improvement. **Journal of Staff Development**, 19(1), 48-51.
- Kumpaipun, N. (2007). **The Teacher Development in Process of Classroom Research at Doonsad School, the Office of Khon Kaen Educational Service Area 4**. Master of Education in Educational Administration, Graduate School, Loei Rajabhat University. [In Thai].
- Ministry of Education. (2009). **The Proposals for the Second Decade of Education Reform (2009-2018)**. Bangkok: Prikwaan graphic Printing. [In Thai].

- Nawan, P. (2007). **A Study of Situations with Problems and Approaches for the Development of the Classroom Research at Bankomhoom school in the Office of Nongbualamphu Educational Service Area 1.** Master of Education Program in Educational Administration, Loei Rajabhat University. [In Thai].
- Pronsuwan, S. (2013). **Problems of Classroom Action Research of the Teachers in School for Sa Kaeo Provincial Administrative Organization.** Master of Education Program in Educational Administration, Graduate School, Burapha University. [In Thai].
- Sarasaen, T. (2011). **The Linear Structural Relationship of Research-Supported Efficiency Factors in Primary Educational Service Areas.** Master of Education Department of Educational Administration Graduate School , Silpakorn University. [In Thai].